

ПЛАНУВАННЯ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Планування - служить початком усякої цілеспрямованої діяльності людини в процесі виробництва й споживання матеріальних благ.

Планування- це складова частина науки економічної науки тому що досліджує проблеми ефективного використання обмежених економічних ресурсів, т. е вирішує споконвічну проблему

ресурси обмежені, а потреби безмежні.

Процес планування відбувається в 4 основних етапи:

1) розробка загальної мети - водопостачання або водоотведення населеного пункту, очищення стічних вод промислового підприємства.

2) визначення конкретних завдань - що для цього необхідно (конкретизація):

- очищення води до необхідних норм (питання якості),
- створення мережі,
- здійснення водозабору (звідки і яким способом)
- пристрій санітарно-побутових приладів у будинках.

3) вибір основних шляхів і засобів досягнення - як краще, економічніше це можна зробити, які спорудження для очищення більше економічні й дають кращий якісний результат.

4) контроль за їхнім виконанням.

Кінцевим підсумком планування, його якісним результатом є очікуваний **економічний ефект** (який же результат будемо мати в підсумку?).

У плануванні існують 2 взаємозалежних методи наукових досліджень:

- *індуктивний* (від фактів до теорії, від часткового до загального), тобто розглядаючи частки явища плануються загальні положення.
- *дедуктивний* (від загального до частки).

Отже, сучасна економічна теорія й наукові дослідження служать фундаментом планування.

Можна виділити 2 основних види планування:

- 1) техніко-економічне планування
- 2) оперативно-виробниче планування (ОПП).

Техніко-економічне планування - передбачає розробку цілісної системи показників розвитку техніки й економіки підприємства, у їхній єдності, як по місцю, так і за часом дій.

У ході цього планування обґрунтовуються оптимальні види продукції й обсяги виробництва, вибираються необхідні виробничі ресурси й встановлюються норми їхнього використання, визначаються кінцеві фінансово - економічні показники.

ОПП - являє собою наступний розвиток і завершення техніко-економічних планів, встановлення поточних виробничих завдань.

Всі види планування систематизуються:

1) *по змісту планів:*

- техніко-економічні,
- ОПП
- організаційно-технологічні,
- соціально-трудова,
- постачальництво-збутові,
- фінансово-інвестиційні.

2) *за рівнем керування:*

- фірмові,
- цехові,
- на рівні виробничої ділянки.

3) *по методах обґрунтування:*

- ринкові (попит, пропозиція)
- індикативні

-централізовані (для державних підприємств)

4) за часом дії:

- короткострокові (поточні)
- середньострокові (1-3 року)
- довгострокові (3-10 років)

5) по сфері застосування:

- міжцехові,
- внутріцехові,
- бригадні,
- індивідуальні.

6) по стадіях розробки:

- попереднє,
- остаточне

7)по ступені точності:

- загальні
- конкретні

8) по типах цілей

- оперативне
- тактичне
- стратегічне

Усяке планування включає наступні стадії:

- 1- формулювання складу майбутніх планів, проблем.
- 2- обґрунтування висунутих стратегій, цілей і завдань.
- 3- планування основних засобів досягнення поставлених цілей і завдань.
- 4- визначення потреб ресурсів, планування їхніх обсягів, структури й строків надходження.
- 5- проектування впровадження розроблених планів і контроль за їхнім виконанням.